

Sammanfattning av förändringar från WPPSI-III till WPPSI-IV

Denna information beskriver de förändringar som har genomförts mellan de två versionerna av Wechslerskalorna WPPSI-III och WPPSI-IV. Först beskrivs de förändringar som genomförts i terminologi och strukturen, för att sedan fokusera på de ingående deltesten.

Terminologi för index

I syfte att bättre avspegla de kognitiva förmågor som de olika bidragande deltesten i indexen mäter har terminologin i WPPSI-IV förändrats. Termen Verbal IQ har ersatts med termen Verbalt Index och Performance IQ har delats in i två nya index: Visuospatialt Index och Fluid Index.

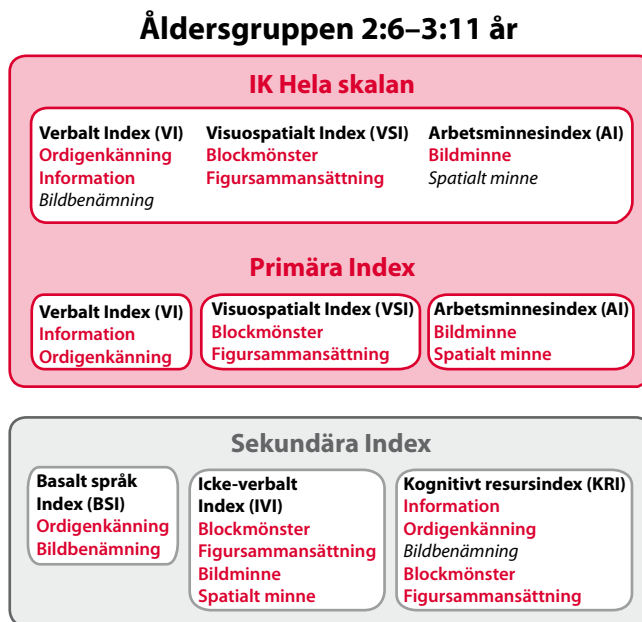
Med tanke på de betydande framsteg som sker i små barns kognitiva utveckling är WPPSI-IV indelat i två åldersgrupper, 2:6–3:11 år och 4:0–7:7 år – ålderintervallet är alltså utökat uppåt – där olika index och bidragande deltest ingår. De tio indexen i WPPSI-IV kan ses som en *tredelad hierarkisk modell med IK Hela skalan överst*, sedan *de primära indexen följda av de sekundära indexen*. De fem faktorbaserade primära indexen ger ett underlag för en omfattande bedömning av olika kognitiva förmågor, inkluderande Verbalt Index, Visuospatialt Index, Fluid Index (enbart åldern 4:0–7:7 år), Arbetsminnesindex och Snabbhetsindex (enbart åldern 4:0–7:7 år). De fyra *sekundära indexen* är teoretiskt baserade och utgörs av Basalt språk Index, Icke-verbalt Index, Kognitivt resursindex och Basalt bearbetningsindex (enbart åldern 4:0–7:7 år) och kan fastställas i kliniskt relevanta situationer.

I Arbetsminnesindex finns två nya deltest, Bildminne och Spatialt minne. I Snabbhetsindex finns ett nytt deltest, Överstrykning (en motsvarighet till deltestet Djurletning i WISC-IV), och två är modifierade versioner av deltesten Symbolletning och Kodning i WPPSI-III.

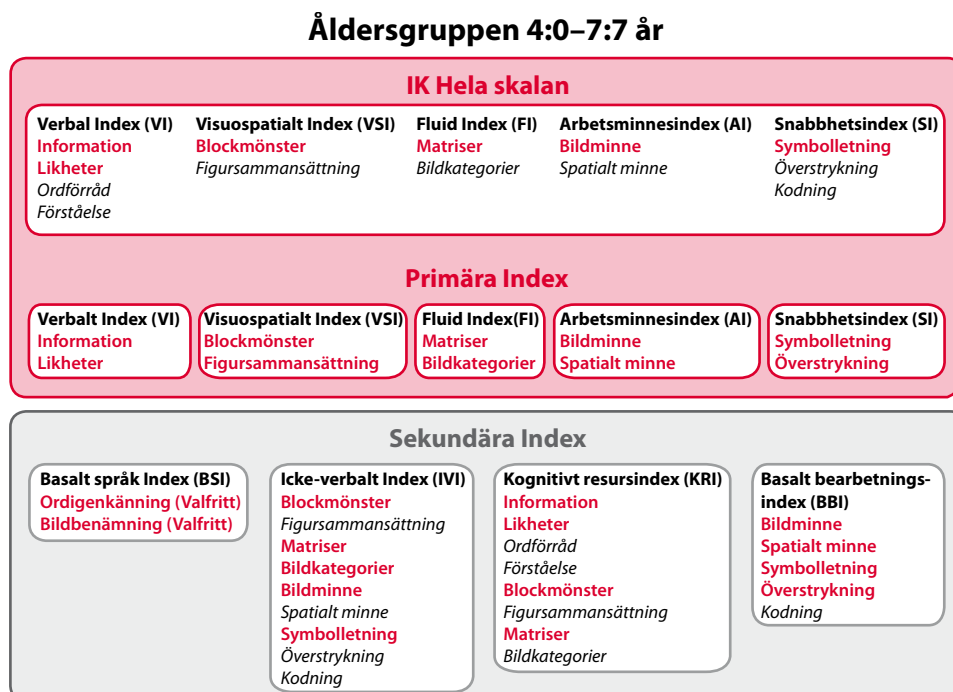
De deltest som utgått ur WPPSI-IV är Slutledning och Bildkomplettering.

I figur 1.1 och figur 1.2 presenteras skalans struktur för respektive åldersgrupp. I figurerna är de ordinarie deltesten skrivna i rött, de kompletterande i kursiv stil. Endast en ersättning av ett ordinarie deltest inom ett och samma index får göras för att fastställa HIK. Observera att det inte finns möjlighet att ersätta något av deltesten för att fastställa de primära indexen. På sekundär indexnivå är det endast möjligt att ersätta deltest i de index som har fler än två deltest. Även här gäller att en ersättning ska ske inom ett och samma index.

För att fastställa HIK i WPPSI-IV för åldern 2:6–3:11 år behöver man enbart administrera 5 deltest och motsvarande för åldern 4:0–7:7 år är 6 deltest (se figur 1.1 och figur 1.2 nedan).

Figur 1.1 Strukturen i WPPSI-IV för åldersgruppen 2:6–3:11 år.

Figur 1.2 Strukturen i WPPSI-IV för åldersgruppen 4:0–7:7 år.

Beskrivning av deltesten

Verbalt Index

Information

Information är ett ordinarie deltest för båda åldersgrupperna. Det består av 29 uppgifter: 4 bilduppgifter (tidigare 6) och 25 verbala uppgifter (tidigare 28). Samtliga poängsättningskriterier har reviderats. Kriteriet för att avbryta är nu 3 nollpoängssvar i följd (tidigare 5).

Likheter

Likheter är ett ordinarie deltest för den äldre åldersgruppen. Det består av 23 uppgifter: 4 bilduppgifter (nykonstruerade) som administreras som vänduppgifter, och 19 verbala uppgifter (tidigare 24). Samtliga poängsättningskriterier har reviderats. Kriteriet för att avbryta är 3 nollpoängssvar i följd (tidigare 4).

Ordförråd

Ordförråd är ett kompletterande deltest för den äldre åldersgruppen. Det består av 23 uppgifter: 3 bilduppgifter (tidigare 5) och 20 verbala uppgifter (samma antal som tidigare). Samtliga poängsättningskriterier har reviderats. Kriteriet för att avbryta är 3 nollpoängssvar i följd (tidigare 5).

Förståelse

Förståelse är ett kompletterande deltest för den äldre åldersgruppen. Det består av 22 uppgifter: 4 bilduppgifter (nykonstruerade) och 18 verbala uppgifter (tidigare 20). Samtliga poängsättningskriterier har reviderats. Kriteriet för att avbryta är 3 nollpoängssvar i följd (tidigare 5).

Ordigenkänning

Ordigenkänning är ett ordinarie deltest för den yngre åldersgruppen och ett valfritt för den äldre åldersgruppen. Det består av 31 uppgifter (tidigare 38). Kriteriet för att avbryta är 3 nollpoängssvar i följd (tidigare 5).

Bildbenämning

Bildbenämning är ett kompletterande deltest för den yngre åldersgruppen och ett valfritt deltest för den äldre åldersgruppen. Det består av 24 uppgifter (tidigare 30). Kriteriet för att avbryta är 3 nollpoängssvar i följd (tidigare 5).

Visuospatialt Index

Blockmönster

Blockmönster är ett ordinarie deltest för båda åldersgrupperna. Precis som tidigare består det av två delar. I Del A används enbart röda och vita klossar, i Del B röda, vita och rödvita klossar. Del A består av 8 uppgifter (tidigare 10) och Del B består av 9 uppgifter (tidigare 10). För vissa uppgifter har administreringsanvisningarna modifierats för att underlätta övergången från modell till presentation med stimulusboken. Del B inleds med två övningsuppgifter (tidigare 1) för att barnet ska få bekanta sig med de tvåfärgade klossarna.

Blockmönster består av totalt 17 uppgifter (tidigare 20). Av dessa är 13 uppgifter oförändrade och 4 är nya, inklusive en rombformad uppgift för att höja deltestets tak. Kriteriet för att avbryta är 2 nollpoängssvar i följd (tidigare 3).

Figursammansättning

Figursammansättning är ett ordinarie deltest för båda åldersgrupperna. Det består av 13 uppgifter (tidigare 14). 11 uppgifter är oförändrade medan 2 nya uppgifter har tillkommit för att förbättra deltestets golv och tak. Kriteriet för att avbryta är 2 nollpoängssvar i följd (tidigare 3).

Matriser

Matriser är ett ordinarie deltest för den äldre åldersgruppen. Det består av 26 uppgifter (tidigare 29). Kriteriet för att avbryta är 3 nollpoängssvar i följd (tidigare 4).

Bildkategorier

Matriser är ett ordinarie deltest för den äldre åldersgruppen. Det består av 27 uppgifter (tidigare 28). Kriteriet för att avbryta är 3 nollpoängssvar i följd (tidigare 4).

Arbetsminnesindex

Bildminne

Bildminne är ett nykonstruerat ordinarie deltest för båda åldersgrupperna. Barnet får under kort exponeringstid se en stimulussida med en eller flera konkreta objekt och uppmanas att minnas dem. Efter det att exponeringstiden löpt ut vänds en svarssida fram där barnet ska peka på det/e objekt som visades på stimulussidan. I Bildminne mäts proaktiv interferens och inte sekvensering.

Deltestet består av 35 uppgifter med insprängda övningsuppgifter när svårighetsgraden ökar från att minnas ett objekt till att minnas två. Kriteriet för att avbryta är 3 nollpoängssvar i följd.

Spatialt minne

Spatialt minne är ett nykonstruerat ordinarie deltest för båda åldersgrupperna. Barnet får under kort exponeringstid se ett eller flera djurkort utlagda på A3-ark, och uppmanas att minnas var de bor på A3-arket. Efter det att exponeringstiden löpt tar testledaren upp kortet/en och ger det/dem till barnet som ska placera dem på rätt plats på A3-arket. Precis som i Bildminne mäts proaktiv interferens och inte sekvensering.

Deltestet består av 20 uppgifter med insprängda övningsuppgifter när svårighetsgraden ökar från att minnas ett objekt till att minnas två. Kriteriet för att avbryta är 3 nollpoängssvar i följd.

Snabbhetsindex

Symbolletning

Symbolletning är ett modifierat ordinarie deltest för den äldre åldersgruppen. Barnet ska inom 120 sekunder markera det djur som överensstämmer med målobjektet.

Stimuli är enkla, stora djursymboler som är konkreta och engagerande för små barn. Svaren är inte lika beroende av barnens finmotoriska förmåga eftersom de markeras med en stämpel i stället för med en penna. Den grundläggande konstruktionen har förbättrats genom en mer systematisk spridning av målobjekt och distraktorer inom de olika uppgiftsgrupperna. Vidare har golvet förbättrats tack vare att uppgiften är bättre anpassad till barnens utvecklingsnivå. Små barn som ännu inte har uppnått en tillräcklig utvecklingsnivå för att klara symbolisk representation hade svårt att förstå användningen av frågetecknet för att markera att målsymbolen saknades i en sökgrupp (det vill säga no match-alternativet). No match-alternativet har därför utelämnats och alla målobjekt har en matchning i sökgruppen. Olika färger används för varje rad på en sida för att barnet lättare ska förstå att sökgruppen bara omfattar en enstaka rad och inte de andra

raderna på samma sida. Dessutom vänder testledaren blad åt barnet, vilket också minskar kraven på finmotoriken.

Symbolletning består av 66 uppgifter (tidigare 50).

Överstrykning

Överstrykning är ett nykonstruerat ordinarie deltest för den äldre åldersgruppen. Deltestet är en modifierad version av Djurletning i WISC-IV. Det består av två uppgifter: Uppgift 1 Slumpmässig och Uppgift 2 Strukturerad. Inom 45 sekunder per uppgift ska barnet söka av och markera de objekt som är kläder på A3-arken.

Svaren är inte lika beroende av barnens finmotoriska förmåga eftersom de markeras med en stämpel i stället för med en vanlig penna. Den grundläggande konstruktionen har förbättrats (från WISC-IV) med en mer systematisk spridning av målobjekt och distraktorer per kvadrant, med färgmässigt liknande distraktorer för varje målobjekt, och med större avstånd mellan objekten för att barnet ska få mer plats att markera målobjektet utan att oavsiktligt markera distraktorerna.

Överstrykning består av 96 rätta målobjekt. Deltestet omfattas av processpoäng, en för Uppgift 1 Slumpmässig och en för Uppgift 2 Slumpmässig; 48 rätta målobjekt per uppgift.

Kodning

Kodning är ett modifierat kompletterande deltest för den äldre åldersgruppen. Inom 120 sekunder ska barnet med hjälp av en kodnyckel markera den symbol som hör till ett visst djur. Svaren är inte lika beroende av barnens finmotoriska förmåga eftersom de markeras med en stämpel i stället för att ritas med en penna. I likhet med Symbolletning vänder testledaren blad åt barnet.

Kodning består av 72 uppgifter (tidigare 65).

Normer

Den svenska versionen av WPPSI-IV är resultatet av ett Skandinaviskt samarbetsprojekt. Totalt har 463 barn genomfört testet, och den totala normgruppen bildar underlag för de framtagna normerna.

Q-global

För att enkelt kunna göra en resultatsammanställning rekommenderas att resultaten matas in i Q-global. Systemet genererar automatisk en resultatsammanställning som kan skrivas ut.